

## ส่วนที่ 5

### การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

#### 5.1 กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นการติดตามและประเมินผลความสอดคล้องและความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการตามแผนดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่สอดคล้องกับพันธกิจ ซึ่งสามารถนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหรือไม่และโครงการพัฒนานั้นประสบความสำเร็จตามกรอบการประเมินระดับใด โดยมีขั้นตอนดังนี้

**ขั้นตอนที่ 1** คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นกำหนดกรอบแนวทางและวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประเมินผลโครงการพัฒนาตามที่ได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 การกำหนดกรอบ แนวทางและวิธีการติดตามและประเมินผลแผน กำหนดแนวทางการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

- (1) ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาท้องถิ่นและกลยุทธ์ที่กำหนด
- (2) ความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงาน
- (3) ความก้าวหน้าของกิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผนโดยมีการติดตามผล
- (4) ประสิทธิภาพ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับทรัพยากรที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพ
- (5) ประสิทธิภาพเป็นการศึกษาผลที่ได้รับ
- (6) ผลลัพธ์และผลผลิตเป็นการประเมินผลประโยชน์ที่เกิดจากการทำ กิจกรรมที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับบริการ และการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม
- (7) การประเมินผลกระทบ เป็นการศึกษาผลที่ได้รับรวมยอด

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นอาจนำแนวทางทั้งหมดที่กำหนดมาใช้หรืออาจเลือกใช้ในบางแนวทางในการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ โดยอย่างน้อยต้องสามารถประเมินความสอดคล้องและความสามารถวัดความสำเร็จหรือความก้าวหน้าของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการฯ จะพิจารณา

1.2 การกำหนดกรอบแนวทางและวิธีการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดแนวทาง ดังนี้

- (1) การประเมินผลกระบวนการหรือการประเมินประสิทธิภาพ
- (2) การประเมินผลโครงการหรือการประเมินประสิทธิผล

## (3) การประเมินผลกระทบ

**ขั้นตอนที่ 2** คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาดังกล่าวตามกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนดโดยสามารถติดตามและประเมินผลได้ตลอดระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

**ขั้นตอนที่ 3** คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาตามกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนด โดยสามารถติดตามและประเมินผลได้ตั้งแต่ก่อนเริ่มโครงการพัฒนาตามแผนดำเนินงานจนสิ้นสุดโครงการ

**ขั้นตอนที่ 4** รายงานและเสนอความเห็นชอบซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาดังกล่าวต่อสภาท้องถิ่น และผลการติดตามและประเมินโครงการพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นนำเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด พร้อมประกาศผลการติดตามและประเมินผลให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

**ขั้นตอนที่ 5** คณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นอาจให้ความเห็นชอบหรือข้อเสนอแนะในการรายงานติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาดังกล่าวต่อสภาท้องถิ่น และโครงการพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นนำเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดได้

### 5.2 ระเบียบ วิธีการติดตามและประเมินผล

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548

หมวด 6 การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

ข้อ 28 ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

- (1) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน
- (2) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน
- (3) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน
- (4) หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกกันเองจำนวนสองคน

โดยให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหนึ่งคนทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการ และกรรมการอีกหนึ่งคนทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ กรรมการตามข้อ 28 ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้

ข้อ 29 คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- (2) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- (3) รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นนำเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมทุก

ปี ทั้งนี้ให้ปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

(4) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

ข้อ 30 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการหรือร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาได้โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

- (1) คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงานที่จะมอบหมายให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น
- (2) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติข้อกำหนด ขอบข่ายและรายละเอียดของงาน
- (3) หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการหรือร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผล
- (4) ให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกที่ดำเนินการหรือร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผลรายงานผลการดำเนินการซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลต่อคณะกรรมการติดตามและประเมินผลเพื่อประเมินผลการรายงานผล เสนอความเห็นต่อผู้บริหารท้องถิ่น
- (5) ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ทั้งนี้ให้ปิดประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ข้อ 31 เพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยรวมและเพื่อให้การบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล กระทรวงมหาดไทยอาจจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตามความเหมาะสม

#### **วิธีการติดตามและประเมินผล มีขั้นตอนการติดตามและประเมินผลดังนี้**

1. กำหนดกรอบ แนวทาง และวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
2. สร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับการติดตามและประเมินผล
3. เสนอคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบกรอบแนวทาง วิธีการ และเครื่องมือสำหรับการติดตามและประเมินผล
4. ประชุมชี้แจงแนวทาง วิธีการติดตามและประเมินผล ร่วมกับคณะผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดเตรียมข้อมูลสำหรับรองรับการประเมินก่อนลงพื้นที่จริง
5. ลงพื้นที่สำหรับติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์พัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนด
6. ประชุมสำหรับการติดตามและประเมินผลแล้วเสนอคณะผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตามกรอบ

#### **แนวทางและวิธีการที่กำหนดแนวทางการติดตามประเมินผล**

##### **แนวทางการติดตามประเมินผลขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสมบูรณ์**

1. การติดตามประเมินผลใช้แผนดำเนินงานเป็นฐานข้อมูลในการติดตามประเมินผล โดยคัดเลือกโครงการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและท้องถิ่นมาติดตามและประเมินผล

2. การติดตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสมบูรณ์ ใช้แผนดำเนินงานเป็นฐานข้อมูล ในการติดตามว่ามีการดำเนินการเป็นไปตามห้วงระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่อย่างไร โดยแบ่งเป็นรายไตรมาส จำนวน 4 ไตรมาส ดังนี้

ไตรมาสที่ 1 เดือนตุลาคม - เดือนธันวาคม ของทุกปี

ไตรมาสที่ 2 เดือนมกราคม - เดือนมีนาคม ของทุกปี

ไตรมาสที่ 3 เดือนเมษายน - เดือนมิถุนายน ของทุกปี

ไตรมาสที่ 4 เดือนกรกฎาคม - เดือนกันยายน ของทุกปี

3. โครงการที่ดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งในกรณีดำเนินการเอง หรือ บูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น หลังเสร็จสิ้นโครงการต้องจัดให้มีการรายงานผลและประเมินผลการดำเนินงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

### 5.3 กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

ในการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผล ดังนี้

1. การทดสอบและการวัด (Tests and Measurements) วิธีการนี้จำทำการทดสอบและวัดผล เพื่อดูระดับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงแบบทดสอบต่างๆ การประเมินการปฏิบัติงาน และแนวทางการวัด เครื่องมือชนิดนี้จะทดสอบและการวัดเกี่ยวกับโครงการก่อสร้าง และอื่นๆ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ (Interviews) อาจเป็นการสัมภาษณ์เดี่ยว หรือกลุ่มก็ได้ การสัมภาษณ์จะเป็น ยืนยันว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ได้รับผลกระทบมีความเกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบในระดับใด คณะกรรมการ ติดตามและประเมินผลจะต้องกำหนดแนวทางการสัมภาษณ์ ซึ่งการให้ได้ข้อมูลการติดตามและประเมินผล ยุทธศาสตร์โดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพ และควรสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ อาจทำได้ 2 วิธี คือ

2.1 การสนทนาตามธรรมชาติ (Natural Conversation) เป็นการสัมภาษณ์ในรูปแบบการสนทนายระหว่าง คณะกรรมการติดตามและประเมินผลกับผู้ให้ข้อมูล เป็นการขอข้อมูลเพิ่มเติมหรือขอคำอธิบายเหตุผลและผลของ ยุทธศาสตร์ที่ได้รับ

2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เป็นการสนทนาซักถามผู้ให้ข้อมูลหลักบางคนใน หมู่บ้าน/ชุมชน เนื่องจากบุคคลนั้นมีความรู้ ความเข้าใจในประเด็นยุทธศาสตร์มากกว่าคน อื่นๆ มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาท้องถิ่น การวางแผน

3. การสังเกต (Observations) การสังเกตในการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ในเชิงคุณภาพ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

3.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) เป็นวิธีการสังเกตที่คณะกรรมการ ติดตามและประเมินผลเข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับบุคคล ชุมชน มีกิจกรรมร่วมกัน

3.2 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) หรือการสังเกตโดยตรง

4. การสำรวจ (Surveys) ในที่นี้หมายถึง การสำรวจเพื่อประเมินความคิดเห็น การรับรู้ ทัศนคติ ความพึงพอใจ ความต้องการของยุทธศาสตร์

5. เอกสาร (Documents) การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ เอกสาร ซึ่งเป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา ปัญหาความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

